

Llegenda El Pont del diable

Gironella

Ubicació

Comarca: Berguedà

Coordenades:

Latitud: 42.03376

Longitud: 1.88258

UTM Est (X): 407506

UTM Nord (Y): 4654129

Classificació

Número de fitxa 08092-201

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Tradició oral

Estat de conservació Bo

Protecció Inexistent

Accés Fàcil

Ús actual: Simbòlic

Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Pont del diable de Cal Bassacs](#)

Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga

Data de registre de la fitxa: dt., 26/06/2018 - 02:00

Descripció

En relació a la llegenda del pont del diable, Albert Rumbo, qui ha realitzat una recopilació de llegendes, aporta i explica que hi ha diverses llegendes o versions de la llegenda del pont del Diable contextualitzades a Gironella. L'autor n'ha recollit tres, dues de les quals versen una història en la que apareix el Diable. Una de les quals diu així: "Fa molts i molts anys que cada vespre una vella havia d'anar a buscar aigua travessant el riu Llobregat just per l'indret on actualment resta aquest pont enrunat. Un bon dia, li va sortir a l'encontre un homenàs i li va proposar de fer-li un pont a canvi de l'ànima del primer ésser viu que el travessés. La

vella hi va accedir enormement agraïda, puix a partir que el pont fos construït no s'hauria de mullar més els peus.

El Dimoni va treballar dur durant tota la nit, i just l'endemà a la mateixa hora ja tenia el pont acabat. Fou aleshores que va arribar la velleta disposada a travessar-lo per tal d'anar a buscar aigua. El dimoni la mirava des de l'altra riba del riu tot fregant-se les mans, doncs ja veia seva l'ànima d'aquella pobra dona. La vella, però, que no tenia un pèl de toixa, just arribar a les primeres pedres del pont, i abans de trepitjar-lo, va obrir un cabasset que portava i en va treure un gat que, de seguida, s'enfilà al pont i el travessà. Així, la vella s'acontentà pel fet de tenir un pont per poder travessar el riu a l'hora d'anar a buscar aigua i el Dimoni s'hagué de conformar amb l'ànima d'un gat, el primer ésser viu que havia travessat el pont."

Una segona llegenda recollida per Albert Rumbo en relació al pont del Diable, conta que "per anar a buscar aigua, la minyona de Cal Viader, un pagesia benestant de Gironella, havia de travessar el riu per una palanca que oferia més perills que no pas seguretat. A més, cada cop que el riu baixava gros s'enduia la palanca i aleshores la noia havia de creuar el Llobregat molt més avall, amb la qual cosa perdia molt de temps.

Tan tipa i avorrida estava d'aquesta situació que un matí, just l'endemà d'una d'aquelles pluges torrencials que havien fet desaparèixer el pas, va oferir donar de bona gana l'ànima al mateix Diable si al dia següent, just abans de cantar el gall, tenia un pont segur per tal de travessar el curs fluvial. Just en acabar d'oferir-se se li aparegué el Dimoni en forma humana i li prengué la paraula. Aquella mateixa nit, tan bon punt es va fer fosc, una munió d'éssers estranys es va posar a treballar desesperadament per tal de construir un pont que resistís els embats de l'aigua.

Espantada i penedida, la minyona va córrer a explicar el què li havia passat a la seva mestressa. Aquesta la tranquil·litza i li assegurà que si tenia confiança en ella no li passaria res ni mai més hauria de patir per anar a buscar aigua. Poc abans de l'hora en què el gall havia de cantar, tal i com era costum, la mestressa i la minyona se n'anaren al corral i tiraren un perol d'aigua bullent al damunt de l'adormit animal. Aquest, desesperat i esfereït, es posà a cantar com mai ho havia fet, just en el precís moment que els treballadors del pont procuraven de col·locar les baranes per tal de finalitzar la seva obra. Fou així com el Dimoni perdé la juguesca, la minyona salvà l'ànima i els de Can Viader van disposar de pont per tal de travessar el riu. Això sí, sense barana." La casa de Cal Viader es troba ubicada força propera al pont del Diable de Cal Bassacs, aigües avall del riu Llobregat.

Observacions:

Una tercera llegenda recollida per Albert Rumbo en relació al pont del Diable de Gironella, narra que "fa molts i molts segles que els senyors de Gironella mantenien una forta brega amb els senyors de Bastareny. Aquesta disputa fou decidida, a favor dels primers, per la força de les armes. En el tractat signat per tal de posar pau entre ambdues famílies s'obligava els de Bastareny a construir un pont sobre el riu Llobregat. Aquests compliren el tracte, i un cop finalitzat, a causa de les penalitats sofertes en construir-lo per força i a desgrat, lluny de casa i en profit dels seus enemics, el batejaren amb el nom de Pont del Diable." En aquest cas, es tracta d'una llegenda d'una tipologia ben diferent a les anteriors, en les quals la presència del maligne és l'eix central de la llegenda.

Els textos de les llegendes han estat facilitades per l'arxiver i estudiós de la cultura popular, Albert Rumbo, a partir del recull de llegendes realitzat pel mateix autor en el qual s'inclou un seguit de dades i comentaris que complementen i contextualitzen les llegendes.

Albert Rumbo també informa que "alguna versió, més literària i amb poca consistència argumental, ens parla de "la noia de cal Pere Vell" (BOVET BARNADAS, Ramon: El Pont del Diable, dins Queralt n. 5, Berga, desembre de 1953, pàg. 8).

El pont està ubicat al riu Llobregat al seu pas per Cal Bassacs.

Bibliografia

FÀBREGA i ENFEDAQUE, ALBERT (2000): Llegendes de ponts, dòlmens i menhirs a Catalunya. Itineraris. El Farell Edicions. Col·lecció Popular Llegendes, 2. Sant Vicenç de Castellet, 2000, pàg. 22.

RUMBO, Albert: Recull de llegendes berguedanes. (Treball inèdit, pendent d'edició)